17/10/2022

«Μία διακόνισσα στις μέρες μας»: Αφιέρωμα στη μνήμη της Μαρίας Σπυροπούλου

/ Ενορίες

Ένα φωτεινό παράδειγμα ακλόνητης πίστης, θυσιαστικής αγάπης, βαθιάς γνώσης, αφοσίωσης, ήθους, ανδρείας και δοξολογικής στάσης ζωής.
Εκδήλωση αφιερωμένη στη μνήμη της διακόνισσας της ιεραποστολικής Εκκλησίας της Κορέας, Μαρίας Σπυροπούλου, πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 16 Οκτωβρίου, στο Πνευματικό Κέντρο του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…».

- *Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς*

Συμμετείχαν, η κα Τασούλα Περιβολίδου, πρώην Υπεύθυνη του Γραφείου

Εξωτερικής Ιεραποστολής της Αποστολικής Διακονίας και ο κ. Θανάσης Παπαθανασίου, Αναπληρωτής Καθηγητής Ιεραποστολικής στην Ανωτάτη Εκκλησιαστική Ακαδημία Αθήνας και Αρχισυντάκτης του θεολογικού περιοδικού «Σύναξη».

Η συνάντηση, μεταδόθηκε από το διαδίκτυο, μέσα από το κανάλι του «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει…» στο YouTube.

Η **Μαρία Σπυροπούλου** υπήρξε μία διακόνισσα των ημερών μας, που κοιμήθηκε πριν λίγους μήνες, τον Ιανουάριο του 2022. Γεννήθηκε στις 6 Φεβρουαρίου 1933 στον Μελιγαλά της Μεσσηνίας. Φοίτησε στη Μαράσλειο Παιδαγωγική Ακαδημία Αθηνών και εργάστηκε ως δασκάλα σε ιδιωτικά και δημόσια σχολεία. Σπούδασε θεολογία και δημοσιογραφία στη Γαλλία και συνεργάστηκε με το περιοδικό Contacts του Ορθόδοξου θεολογικού Ινστιτούτου του Αγίου Σεργίου στο Παρίσι.

Κατόπιν μετέβη στο Βουκουρέστι, όπου παρακολούθησε μαθήματα ρουμανικής γλώσσας και θεολογίας, καθώς και την εκκλησιαστική ζωή της χώρας.

Επιστρέφοντας στην Ελλάδα ορίστηκε από την Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών υπεύθυνη του πνευματικού κέντρου «Βηθλεέμ», από δε τον Νοέμβριο 1972 εργάστηκε στη Μόνιμη Συνοδική Επιτροπή Τύπου, απ’ όπου παραιτήθηκε τον Ιούλιο του 1973. Από τον Νοέμβριο του ίδιου έτους ανέλαβε στο Διορθόδοξο Κέντρο Αθηνών τη θέση της υπεύθυνης για τις σχέσεις με την Εκκλησία της Ρουμανίας.

Το μεγάλο κεφάλαιο της ζωής της, άνοιξε το καλοκαίρι του 1977, όταν μετέβη στην Κορέα, κοντά στον μακαριστό π. Σωτήριο Τράμπα, αργότερα Μητροπολίτη Κορέας και στη συνέχεια Μητροπολίτη Πισιδίας.
Εκεί, την Κυριακή 24 Σεπτεμβρίου 1978, χειροθετήθηκε διακόνισσα από τον τότε Μητροπολίτη Νέας Ζηλανδίας και έξαρχο Κορέας κυρό Διονύσιο. Επέστρεψε μονίμως στην Ελλάδα τον Ιούλιο του 2000 για λόγους υγείας, χωρίς ποτέ να πάψει να εργάζεται για την Εκκλησία της Κορέας. Εκοιμήθη στις 17 Ιανουαρίου 2022, μετά από επώδυνη ασθένεια.

Θανάσης Παπαθανασίου

Ο κ. Παπαθανασίου μιλώντας για την διακόνισσα Μαρία, αναφέρθηκε στην γνωριμία τους, στα μέσα της δεκαετίας του 1980. Η μακαριστή ένιωθε ότι η ιεραποστολή είναι «μια τρέλα», όπως η ίδια έλεγε και γι’ αυτό είχε ανοιχτεί στην

Κορέα, αφήνοντας την ευρωπαϊκή ήπειρο για την Άπω Ανατολή.

Επικεντρώθηκε σε μία ιδιαίτερη παράμετρο της ζωής της, την ιδιότητα της ως διακόνισσα. Και η αναφορά στον όρο διακόνισσα είναι κυριολεκτική, αφού δεν ήταν μόνο με την ευρεία έννοια της φιλότιμης εργασίας στην Εκκλησία, αλλά είχε τον βαθμό αυτό με χειροθεσία, ο οποίος κανονικά σημαίνει πρόσβαση της γυναίκας, στον χώρο της ιεροσύνης, σύμφωνα με την εκκλησιαστική παράδοση.
Το ζήτημα των διακονισσών είναι ένα εμβληματικό ζήτημα, ακριβώς αυτό που αφορά την θεμελιώδη ιδιότητα της διακόνισσας Μαρίας Σπυροπούλου. Οι διακόνισσες, ως ιερατικός βαθμός της Εκκλησίας, βάσει της παράδοσης και των πηγών της, υπήρξαν περίπου μέχρι το τέλος της βυζαντινής αυτοκρατορίας, στον ελληνικό χώρο. Επικράτησε η τάση της υποβάθμισης του θεσμού και τελικά της εξάλειψης του. Οπότε έχει νόημα ότι έχουμε μία διακόνισσα στις ημέρες μας.

Ο κ. Παπαθανασίου, αναφερόμενος σχετικά στην σάρκωση του ευαγγελίου, τη συνέχιση της σάρκωσης του Χριστού σε μια συγκεκριμένη πολιτισμική συνάφεια, διαφορετική από τη δική μας, σημείωσε πως ο τρόπος της σάρκωσης είναι η κένωση, το άδειασμα, να φτάσει ο άνθρωπος μέχρι διαφάνειας.

«Η Μαρία Σπυροπούλου μας το έδειξε αυτό, το να γίνει κανείς διαφανής. Στο χώρο της Εκκλησίας, ο κήρυκας, ο ιεραπόστολος, ο δάσκαλος χρειάζεται να έχει την προσωπικότητα του και ταυτόχρονα η προσωπικότητα αυτή να είναι διαφανής. Δηλαδή όταν τον θαυμάζει κάποιος, να μην σταματήσει σε αυτόν, σαν σε τοίχο, αλλά να περάσει από μέσα και να δει τελικά τον Χριστό.
Αυτήν την διαφάνεια υπηρέτησε με την ζωή της και ήταν μία στάση ηθελημένη και θέλει γερά κότσια για να γίνει αυτό.»

Όταν πήγε στην Κορέα, αφιερώθηκε στην επικοινωνία και την κοινωνία, με την ουσιαστικότερη έννοια. Από πλευράς πρακτικής εργασίας, φρόντιζε να τροφοδοτεί τα ελληνικά περιοδικά με δημοσιεύματα και ειδήσεις, να επιμελείται κείμενα που χρησιμοποιούνταν στην κατήχηση και βρισκόταν σε άμεση σχέση και επικοινωνία με τους ανθρώπους εκεί.

Ανέπτυξε μία σχέση σεβασμού και αγάπης μαζί τους, αλλά, όπως τόνισε ο κ. Παπαθανασίου, όχι μία αγάπη με το σύνδρομο του ευεργέτη, μία αγάπη που δίδεται αφ’ υψηλού. Η αγάπη της Μαρίας Σπυροπούλου ήταν ουσιαστική, γιατί αγάπησε τους Κορεάτες, αποδεχόμενη τους, θέλοντας να μάθει και να τους ακούσει.

«Αυτό το στοιχείο της αποδοχής του άλλου είναι πολύ σημαντικό. Αλλιώς μια αγάπη που εμφανίζεται από μόνη της ως ευεργεσία, αλλά ουσιαστικά δεν τον αποδέχεται τον άλλον, δεν πιστεύεις ότι ο άλλος έχει να σου δώσει, αλλά μόνο εσύ

έχεις να του δώσεις, αυτή είναι η κάλπικη αγάπη.»

Μάθαινε, έβλεπε, είχε γράψει και κείμενα σχετικά με το τι διδασκόταν από τους ανθρώπους τους οποίους δίδασκε με το ήθος της. Η ίδια έχει αφηγηθεί πώς οι Κορεάτισσες της ζητούσαν να μεσολαβεί με έναν πολύ ιδιαίτερο τρόπο ανάμεσα στις ίδιες και στον εξομολόγο π. Σωτήριο. Ήθελαν να είναι παρούσα και να της κρατούν σφιχτά το χέρι.

Σε μεγάλο βαθμό, δράσεις και απόψεις της είναι αυτή τη στιγμή ακατάγραφες, διότι την επιμέλεια των εκδόσεων, όπου κανονικά οι δράσεις και οι απόψεις αυτές θα μπορούσαν να βρίσκονταν, την έκανε η ίδια. Συχνά μάλιστα, σημειώσεις της που πίστευε ότι μπορεί να στεναχωρούσαν κάποιους, τις κατέστρεφε.

Έτσι, η σεμνότητα και η ευαισθησία της την έκαναν να αφήνει τον εαυτό της έξω από αφηγήσεις και από φωτογραφήσεις, παρ’ όλο που κοντινοί της άνθρωποι επέμεναν ότι η σεβαστική καταγραφή δεν σημαίνει προσωπική προβολή, αλλά είναι κάτι που χρειάζεται για το εκκλησιαστικό σώμα και την κοπιώδη πορεία του.

Η χειροθεσία της Μαρίας Σπυροπούλου σε διακόνισσα, έγιναν την ημέρα των εγκαινίων του καθεδρικού Ναού του Αγίου Νικολάου Σεούλ, την Κυριακή 24 Σεπτεμβρίου 1978, από τον τότε Μητροπολίτη Νέας Ζηλανδίας και έξαρχο Κορέας κυρό Διονύσιο.

Η ιδέα ήταν του ίδιου του Μητροπολίτη, ο οποίος ήταν άνθρωπος με πνευματική και θεολογική συγκρότηση. Την ευχή της χειροθεσίας είχε γράψει ο ίδιος, λαμβάνοντας υπόψη του, τις ευχές που υπήρχαν τους προηγούμενους αιώνες στην Εκκλησία, όταν μία γυναίκα γινόταν διακόνισσα.

Όπως σημείωσε ο κ. Παπαθανασίου, στο «χειροτονητήριο» επίσημο έγγραφο που συνέταξε ο μακαριστός Μητροπολίτης, βεβαιώνεται ότι η Μαρία Σπυροπούλου είναι χειροθετημένη διακόνισσα:
« …για να διακονεί τη Εκκλησία, να επιμελείται την ευπρέπεια των ναών, να φροντίζει την σωστή τάξη των γυναικών κατά την διάρκεια της θείας Λειτουργίας, να πρωτοστατεί σε έργα φιλανθρωπίας, να πρωτοστατεί στην κατήχηση των γυναικών, να προσφέρει βοήθεια στις γυναίκες που βαπτίζονται, και ιδίως σε μεγάλη ηλικία, να υπηρετεί το έργο της Ορθοδόξου ιεραποστολής και τέλος, να επιτελεί κάθε διακονία η οποία αφορά τις διακόνισσες, σύμφωνα με την παράδοση της Εκκλησίας μας.»

Εδώ υπάρχει μία μικρή αντίφαση, παρατήρησε, διότι φαίνεται η θέληση να έχει πλέον η Ορθόδοξη Εκκλησία στην Κορέα, διακόνισσα, αλλά αυτή έγινε με χειροθεσία, ενώ γνώριζαν όλοι ότι οι διακόνισσες επί αιώνες στην Εκκλησία,

γίνονταν κατά βάσιν με χειροτονία, όχι με χειροθεσία.

Αυτό έγινε μάλλον, όπως εξήγησε, επειδή ο μακαριστός Διονύσιος ήξερε ότι η κατάσταση στον χώρο των εκκλησιαστικών ανθρώπων, δεν είναι συνεπής προς την εκκλησιαστική παράδοση και ότι θα υπήρχαν αντιδράσεις και αντιρρήσεις.

«Εμείς έχουμε κρατήσει την μητρική παρουσία της, και η κορύφωση κάθε μητρικότητας είναι το να μην εκδηλώνεται ως έγνοια για το σπλάχνο μου, το αίμα μου, αλλά να εκδηλώνεται για όλους τους ανθρώπους «εξ' ενός αίματος». Αυτή η αγάπη που υπαγορεύεται μόνο από την αγάπη του Θεού.»

Τασούλα Περιβολίδου

Όπως τόνισε, λαμβάνοντας στη συνέχεια τον λόγο η κα Περιβολίδου:

«Όσοι αξιωθήκαμε να γνωρίσουμε την διακόνισσα από κοντά και να την

συναναστραφούμε, κληρονομήσαμε μία μεγάλη περιουσία. Έναν πλούτο που δεν έχουμε δικαίωμα να κρατήσουμε για τον εαυτό μας και να τον θάψουμε στα σεντούκια μας, αλλά αντίθετα, έχουμε υποχρέωση να το μοιραστούμε με την Εκκλησία.»

Αναφέρθηκε ακολούθως στις προσωπικές της εμπειρίες, από την γνωριμία τους το 1983, μέχρι την κοίμηση της. Με την πάροδο των χρόνων, έγινε για εκείνην η ακούραστη συνοδοιπόρος, ένα φωτεινό παράδειγμα ακλόνητης πίστης, θυσιαστικής αγάπης, βαθιάς γνώσης, αφοσίωσης, ήθους, ανδρείας και δοξολογικής στάσης ζωής.

Η ιεραποστολή είναι πορεία σε δρόμους απαραμύθητους, συνέχισε, και μάλιστα χαραγμένους όχι στο χώμα, αλλά στις καρδιές των ανθρώπων. Η διακόνισσα αυτό το ζούσε με μοναδική ενσυναίσθηση, φορώντας τα παπούτσια του ανθρώπου που είχε απέναντι της, ανεξάρτητα αν ήταν Κορεάτης ή Έλληνας.

«Δεν τσουβάλιαζε τους ανθρώπους, αλλά γνώριζε και αγκάλιαζε τον καθένα ως πρόσωπο και ξεχωριστή εικόνα του Θεού, είχε προσωπική έγνοια για τη ζωή του, την οικογένεια του, τα ενδιαφέροντα, τις χαρές και τα βάσανα του, ακόμη και τι φαγητό του άρεσε.»

Την διέκρινε ένας ρωμαλέος ρεαλισμός, επεσήμανε, που περιφρονούσε κάθε εύκολη ψευτοπαρηγοριά. Ποτέ δεν σχολίαζε το παραμικρό πίσω από την πλάτη κάποιου και ότι είχε, το έλεγε η ίδια ενώπιος ενωπίω. Είχε ένα μοναδικό τρόπο να κινείται, ακόμα και ανάμεσα στις αντιθέσεις και να αφήνει περιθώρια στην ελπίδα της συνολικής υπέρβασης τους.

Έγινε για πάρα πολλούς ανθρώπους η αδερφή, η μάνα, η γιαγιά Μαρία, όπως της άρεσε να λέει η ίδια. Ήταν μία άτεκνη πολύτεκνη μάνα και γιαγιά, όπως είπε χαρακτηριστικά η κα Περιβολίδου. Η αγάπη της, δεν εξαντλούνταν σε μια καλοσυνάτη ευγένεια, μια φιλική διάθεση, αλλά ήταν τρόπος ύπαρξης. Καθοδηγούσε με μία εκπληκτική σοφία και έμπονη έγνοια.

Για να ολοκληρώσει:

«Η διακόνισσα, όταν επέστρεψε στην Ελλάδα, συνέχισε να διακονεί και είχε επιλέξει έναν ασκητικό τρόπο ζωής που είχε μεγάλο κόστος, αφού περιλαμβάνει την θανάτωση του «εγώ». Ένα άλλο είδος μαρτυρίου, που εκτείνεται από την σιωπή, όταν αδικείσαι και παραμερίζεσαι, μέχρι την εκούσια στέρηση ακόμα και πολύ απλών αγαθών.

Και την περίοδο της ασθένειας της, μιλούσε για τους αγίους που είναι ολότελα

ζωντανοί εν Χριστώ, ολότελα παρόντες και πάντοτε πρόσφοροι να συντρέξουν. Και δοξολογούσε τη ζωή, όντας η ίδια στα σαγόνια του θανάτου.»

lth: 0px;